

Sağlıklı Yaşlanma için Aşılar

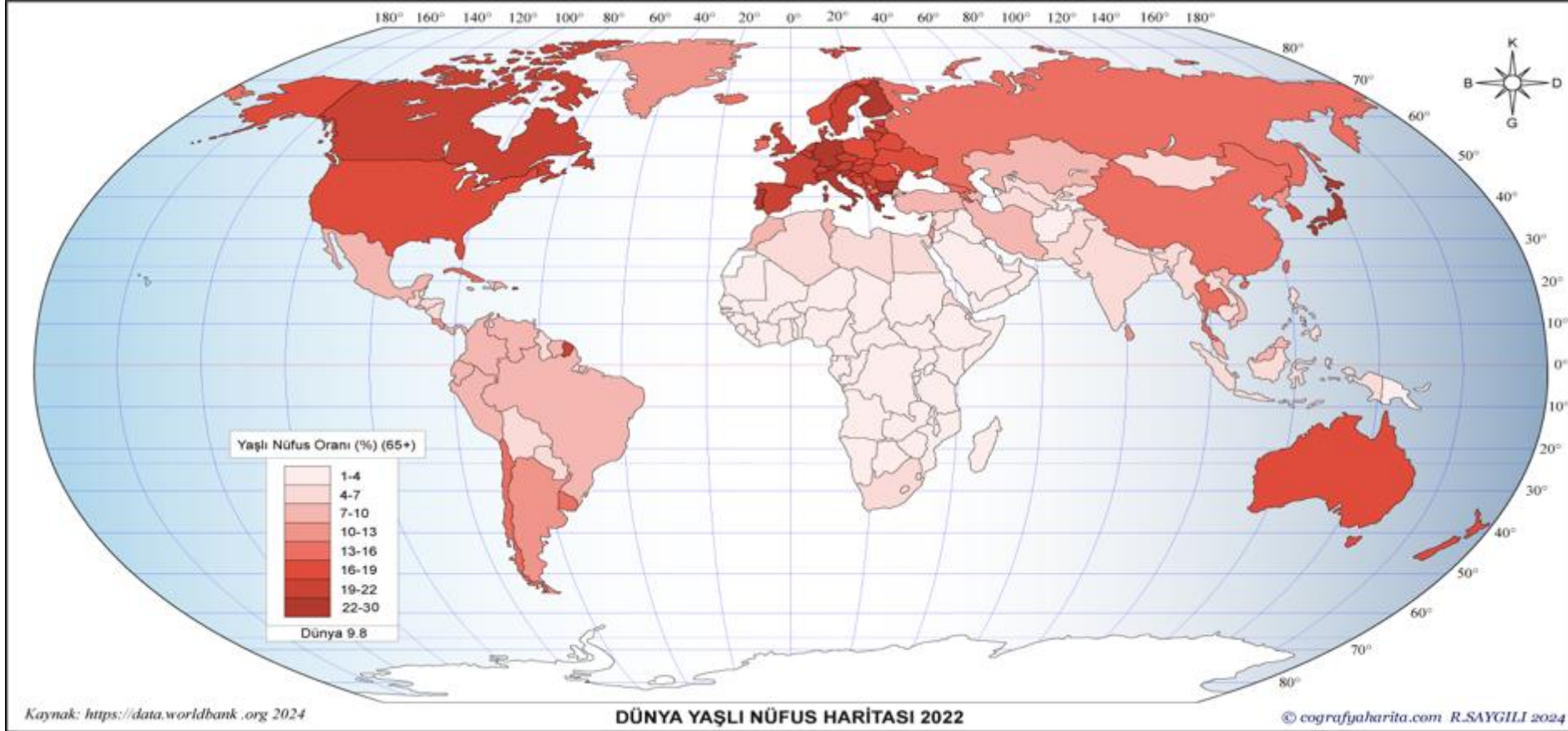
Dr. Ayşegül İnci Sezen
Bakırköy Dr. Sadi Konuk EAH, İstanbul
İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji

GİRİŞ:

- **Yaşlanan Dünya Nüfusu:**
- Küresel ölçekte nüfus eşi görülmemiş bir hızla yaşlanmaktadır.
- Türkiye’de nüfusun %11’i 65 yaş ve üzerinde. Bu sayı hızlanarak artacak.
- Dünya’da 2030 yılına gelindiğinde her altı kişiden birinin 60 yaş üstü olacağı öngörülüyor. **2050’de 65 yaş üstü nüfus 2,1 milyara ulaşacak; %77’si düşük-orta gelirli ülkelerde yaşayacak.**
- Bu sebeple **sağlıklı yaşlanma** kavramı giderek önem kazanmaktadır.

Dünya Yaşlı Nüfus Haritası ve Türkiye

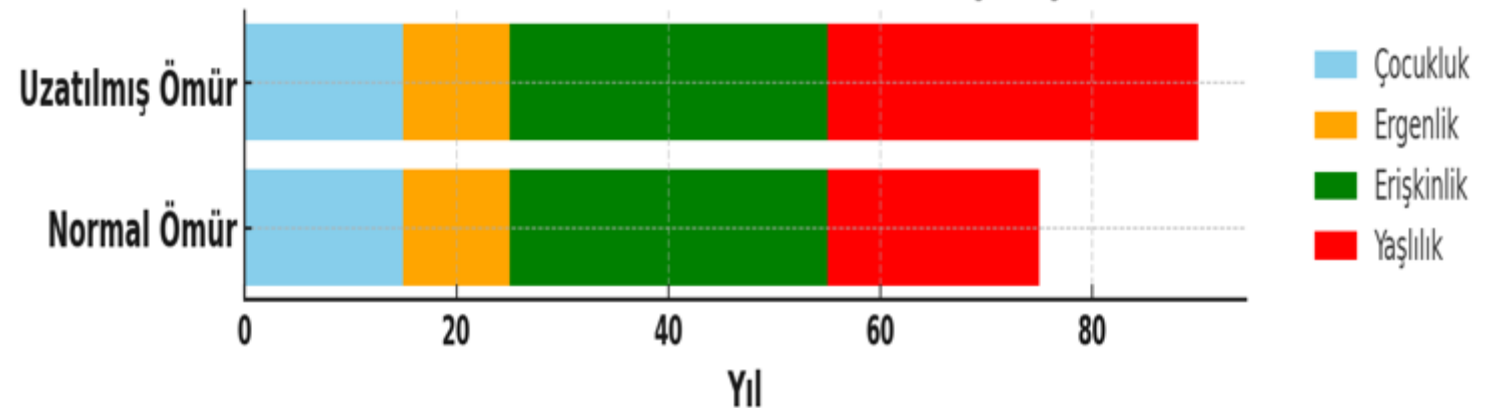

- Türkiye’de nüfusun %11’i 65 yaş ve üzerinde. Bu sayı hızlanarak artacak.

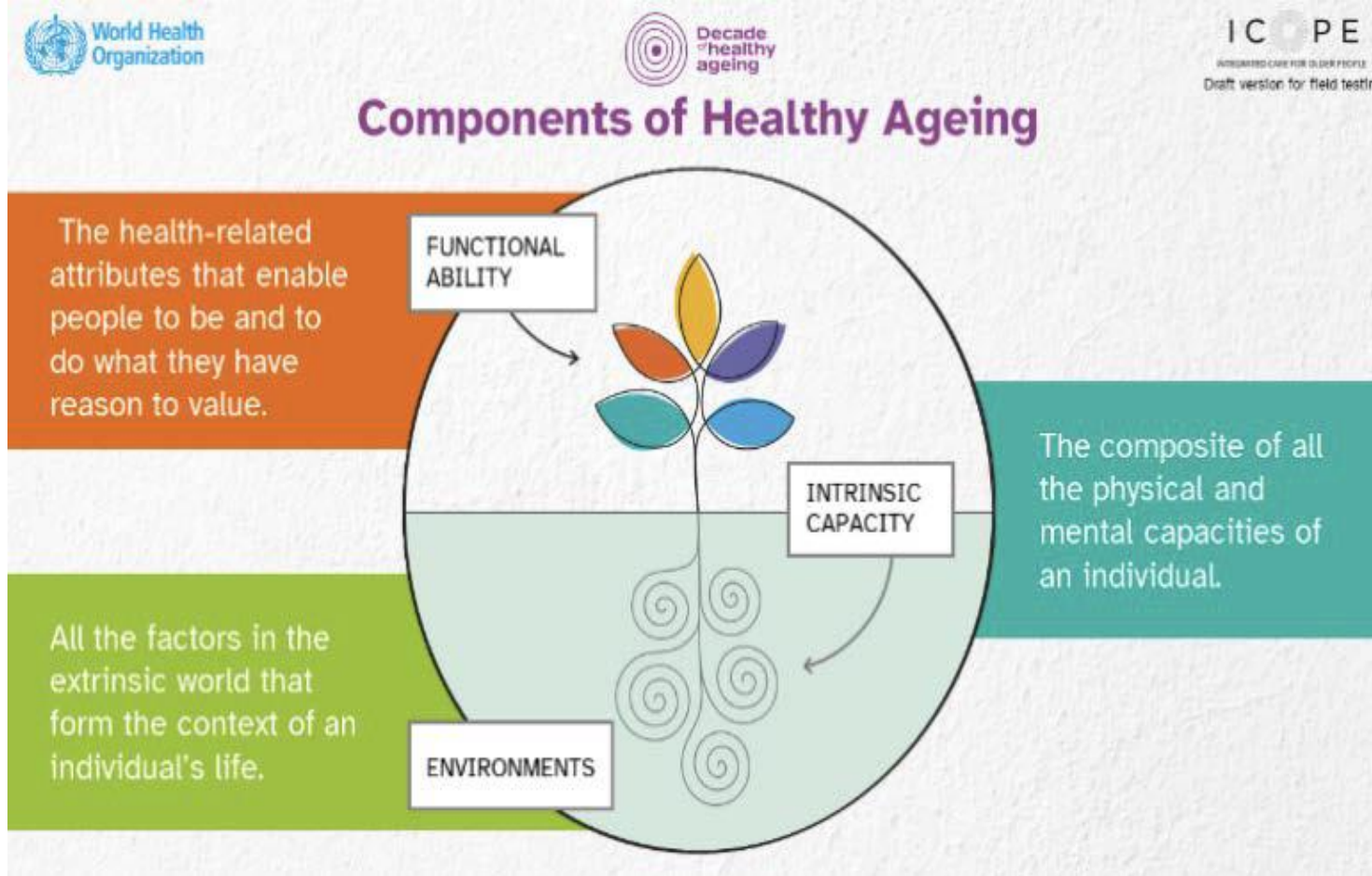
- Yaşlanmak biyolojik olarak, zaman içinde moleküler ve hücre düzeyinde hasarların birikimiyle başlıyor.
- DSÖ, zamanla ilişkili olan yaşlanmayı, altmış beş yaş ve üzeri olarak kabul ediyor.
- Aşılar, teknoloji ve sağlık alanındaki gelişmeler ile “uzatılmış ömür” ya da “longevity” dediğimiz sürecin uzamış bölümü, yaşlılık dediğimiz dönemin içindedir.

İnsan Ömrü: Normal vs Uzatılmış Yaşam

Sağlıklı Yaşlanma Nedir?

Yaşlılıkta refahı sağlayan fonksiyonel yeteneğin geliştirilmesi ve sürdürülmesi süreci.

Sağlıklı yaşlanma, insanların yaşamları boyunca değer verdikleri şeyleri yapmalarına ve var olmalarına olanak tanıyan ortamları ve fırsatları yaratmakla ilgilidir.

Laupèze, B., Del Giudice, G., Doherty, M.T. *et al.* Vaccination as a preventative measure contributing to immune fitness. *npj Vaccines* 6, 93 (2021).

- Sağlıklı Yaşam Tarzı Piramidi:

Sağlıklı yaşam piramidinin temel bileşeni:
Yaşam Boyu Aşılama

Yaşam Boyu Aşılama:

- Aşılama: Egzersize benzer şekilde yaşam boyu, sürekli bir faaliyet
- Aşılar, bağışıklık sisteminin dayanıklılığını geliştirir ve sürdürür;
 - Doğuştan gelen bağışıklık hücrelerinin epigenetik olarak yeniden programlanmasıyla
 - Önceki aşılamalarla oluşmuş mevcut bağışıklık hafızasından yararlanılmasıyla
- Aşılar, hem **hedeflenen hastalığı** hem de **infeksiyonun tetiklediği**, uzun vadeli sağlık etkilerine yol açan **morbidite ve mortaliteyi** önleyerek bağışıklık homeostazını korur.
- Aşılama, modern çağın en etkili halk sağlığı müdahalelerinden biridir ve **Sağlıklı Yaşlanmayı** sağlayabilecek kilit bir eylemdir

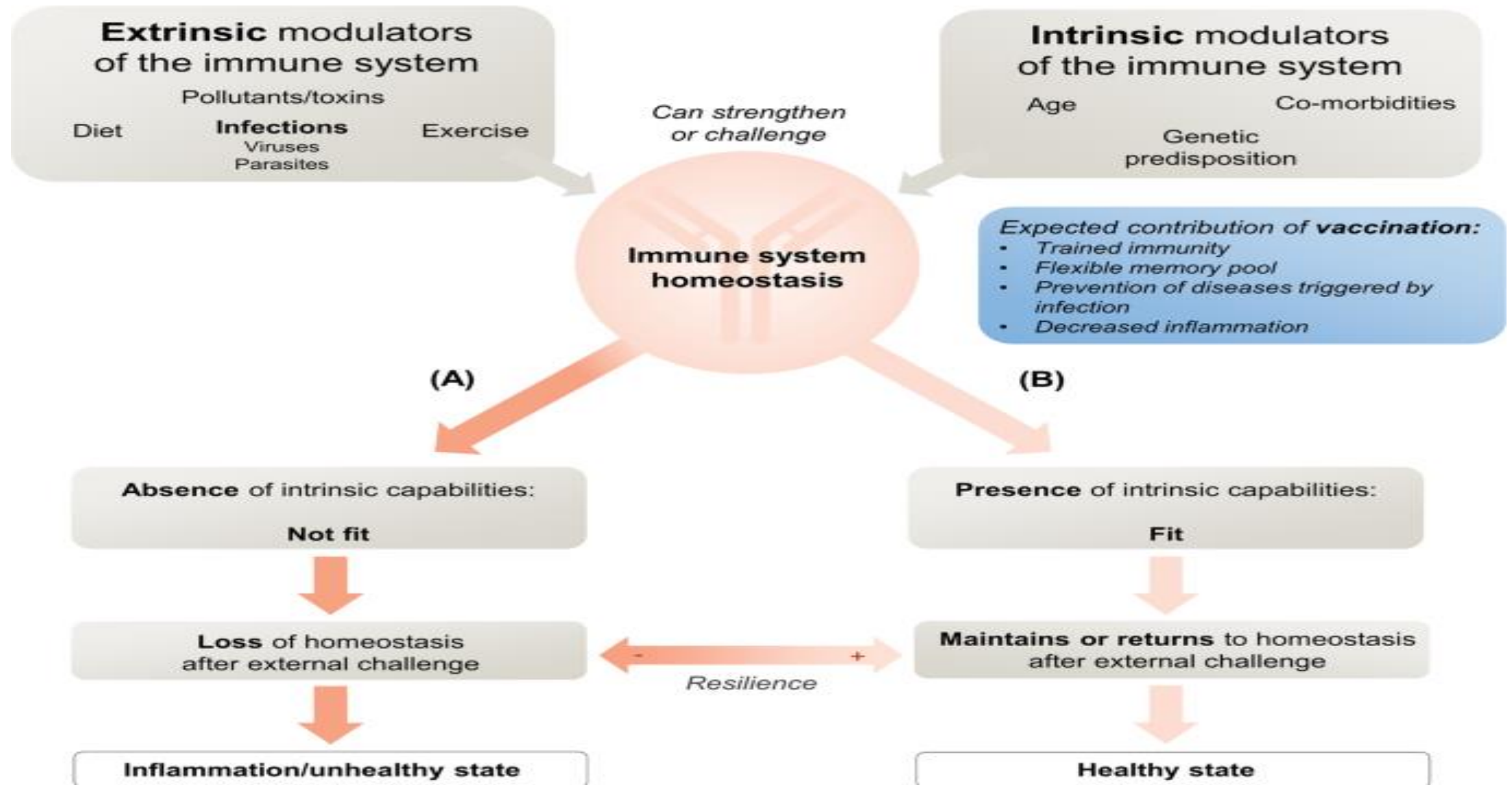

Sağlıklı Yaşlanmada Aşılanmanın Rolü:

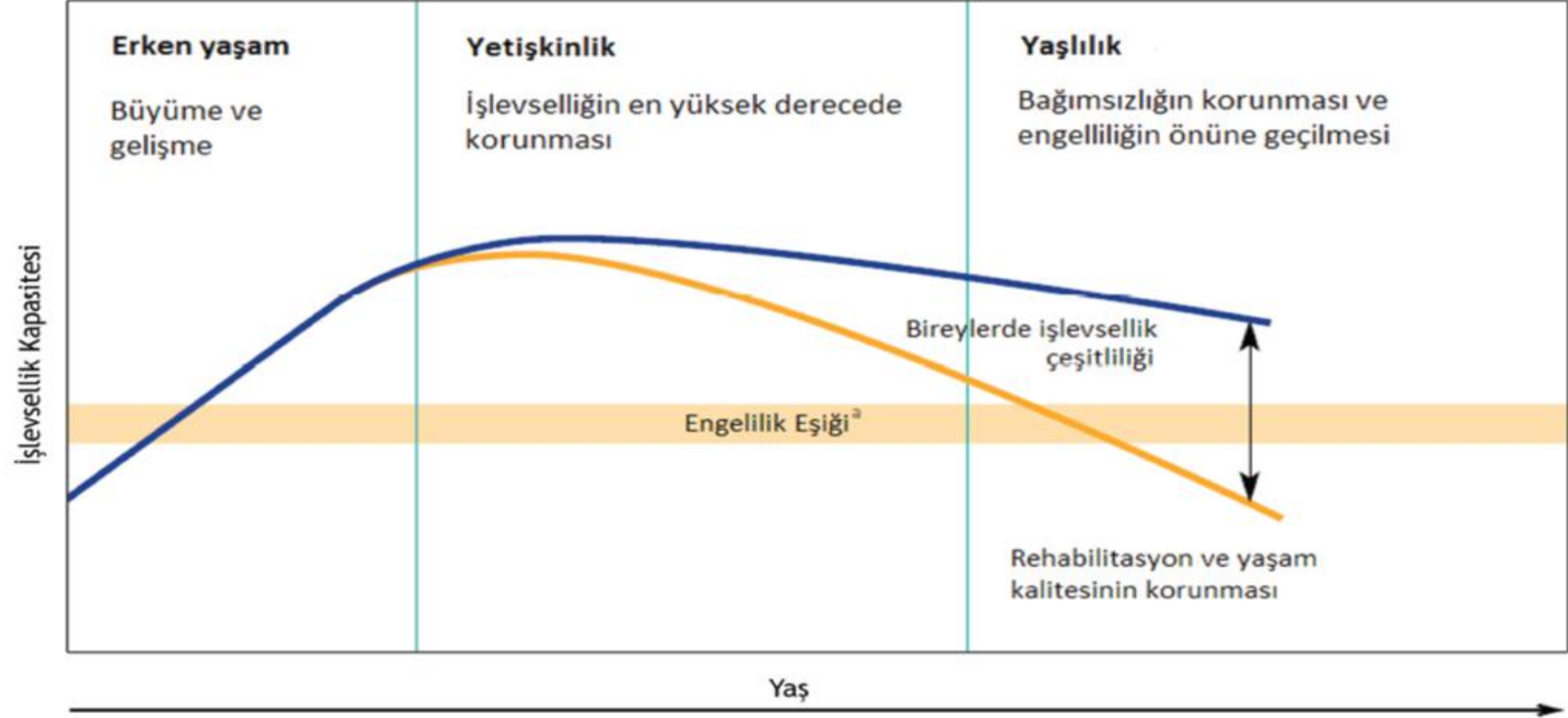
- İnfeksiyonları, bazı kanserleri ve kronik hastalıkları önleyerek hem bireysel hem toplumsal sağlık sağlar
- **İçsel ve dışsal faktörleri** etkileyerek bağışıklık sistemine meydan okuyabilir veya güçlendirir
- Aşılama, infeksiyonlar ve ilişkili inflamasyon tarafından tetiklenen hastalıkların doğrudan ve dolaylı olarak önlenmesi yoluyla esnek bir bellek havuzu oluşturarak eğitilmiş bağışıklık (trained immunity) yoluyla olumlu bir etki yapar.

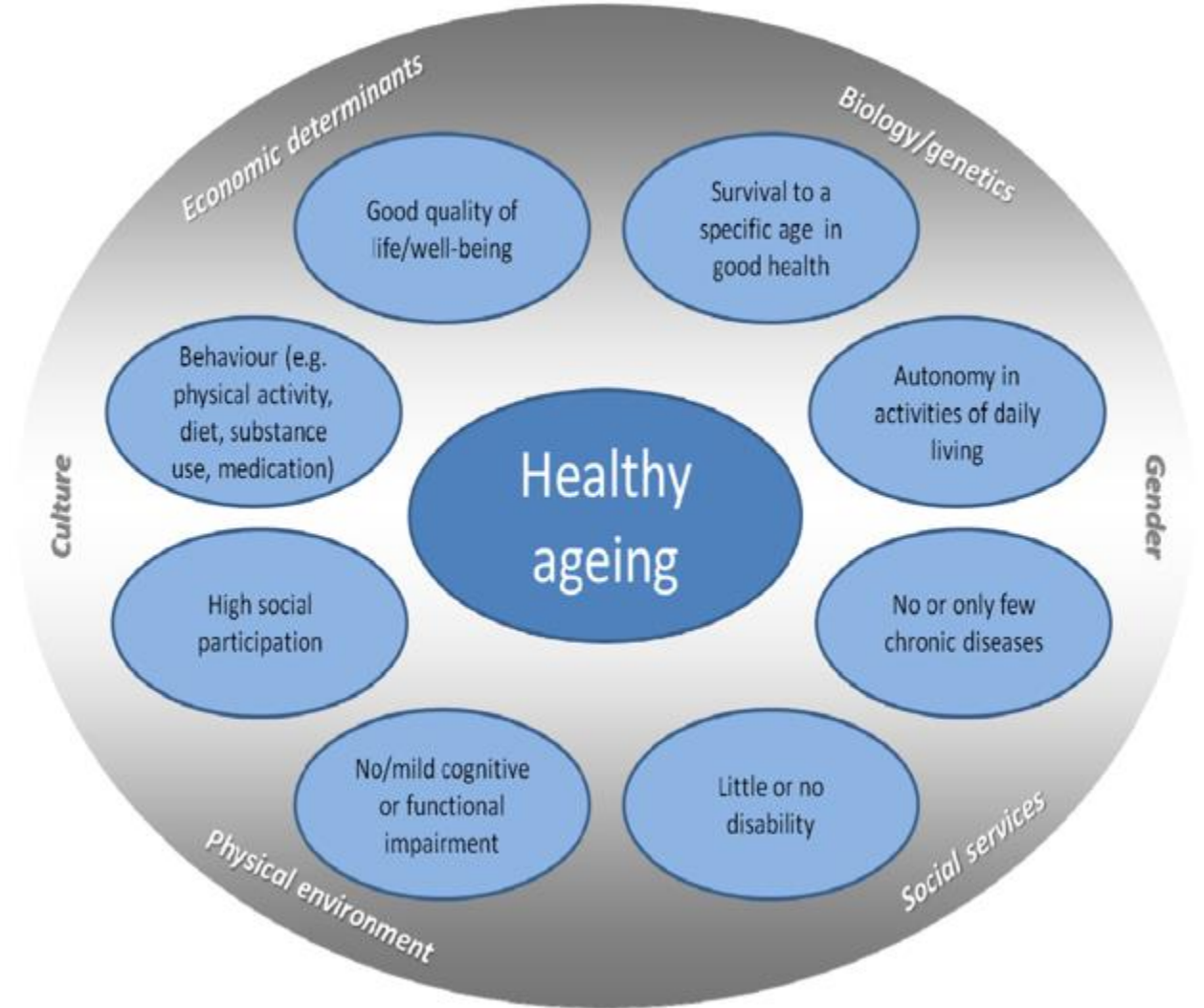
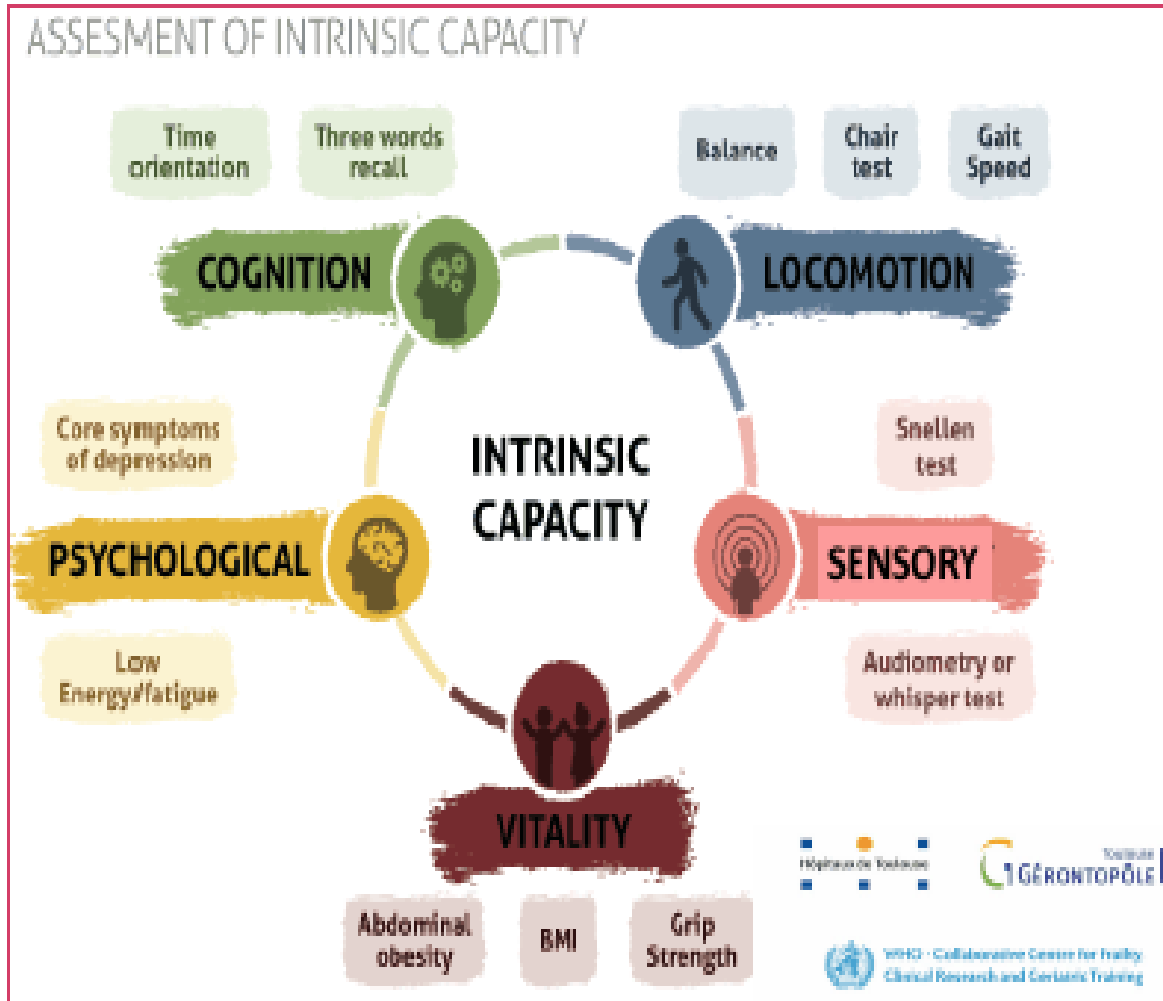
Laupèze, B., Del Giudice, G., Doherty, M.T. *et al.* Vaccination as a preventative measure contributing to immune fitness. *npj Vaccines* 6, 93 (2021).

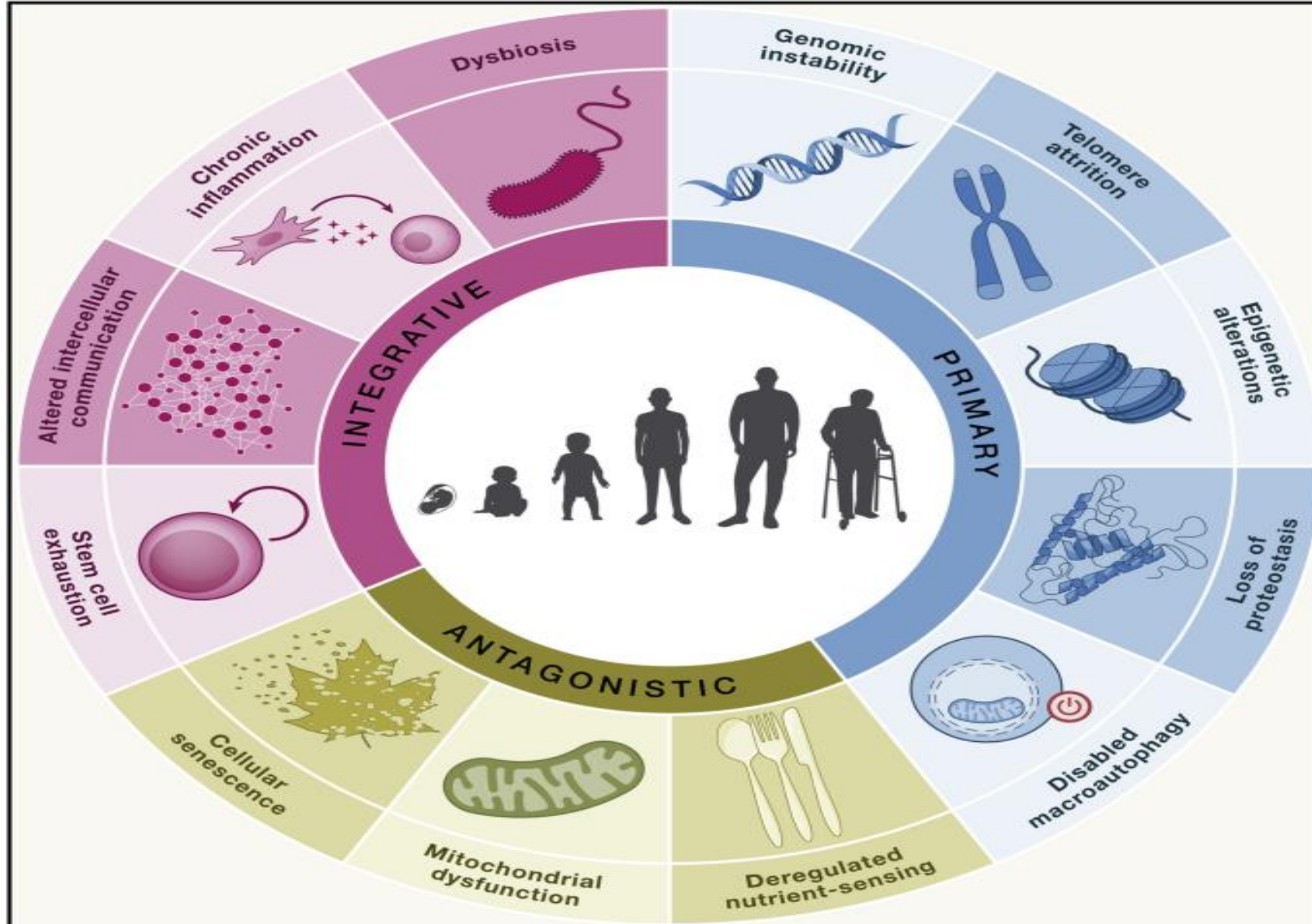
Yaş ile İşlevsellik Kapasitesi İlişkisi:

- **Bağıışıklama**, fonksiyonel yeti kaybını önlemeye yönelik müdahaledir; süreci yavaşlatır ve özellikle içsel kapasitenin yüksek olduğu dönemlerde en etkili sonuçları verebilir.

Yaşlanmanın Başlıca Belirtileri:

- Genomik instabilite
- Telomer aşınması
- Epigenetik değişiklikler
- Proteostaz kaybı
- Makrotofaji bozukluğu
- Düzensiz besin algılama
- Mitokondriyal işlev bozukluğu
- Hücresel yaşlanma
- Kök hücre tükenmesi
- Hücreler arası iletişimde bozulma
- Kronik inflamasyon
- Disbiyozis

Bağışıklık Yaşlanması (*immunosenescence*)

- Yaşlanma ile birlikte, bağışıklık sisteminde ciddi işlevsel kayıplar oluşur.
- Hem doğuştan gelen (innate) hem de kazanılmış (adaptif) bağışıklık sistemi etkilenir.

Doğuştan Gelen Bağışıklık Sistemi Değişikliği;

İnflamatuvar yanıtın artması (inflamaging)

Makrofaj ve natural killer (NK) hücrelerin azalması

Kemik iliği ve timus gibi primer lenfoid organların küçülmesi

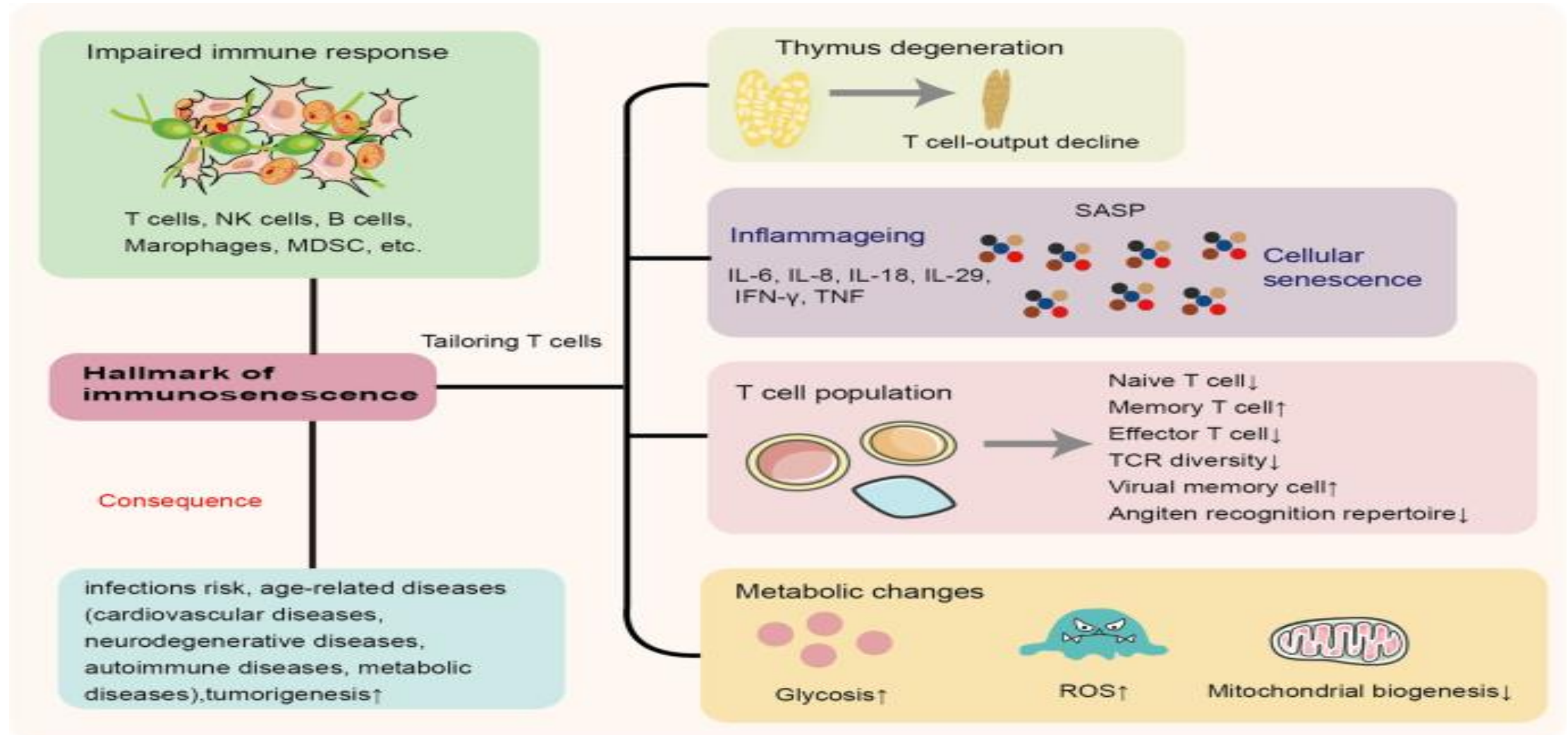
Hematopoietik kök hücrelerin azalması

Kazanılmış Bağışıklık Değişikliği;

artışı T hücre fonksiyonlarında azalma, naif T hücre sayısı azalması, işlevsiz yaşı bellek hücresi

B hücrelerinde üretimde düşüş, antikor üretiminde azalma

Bağıışıklık Yaşlanması (*immunosenescence*)

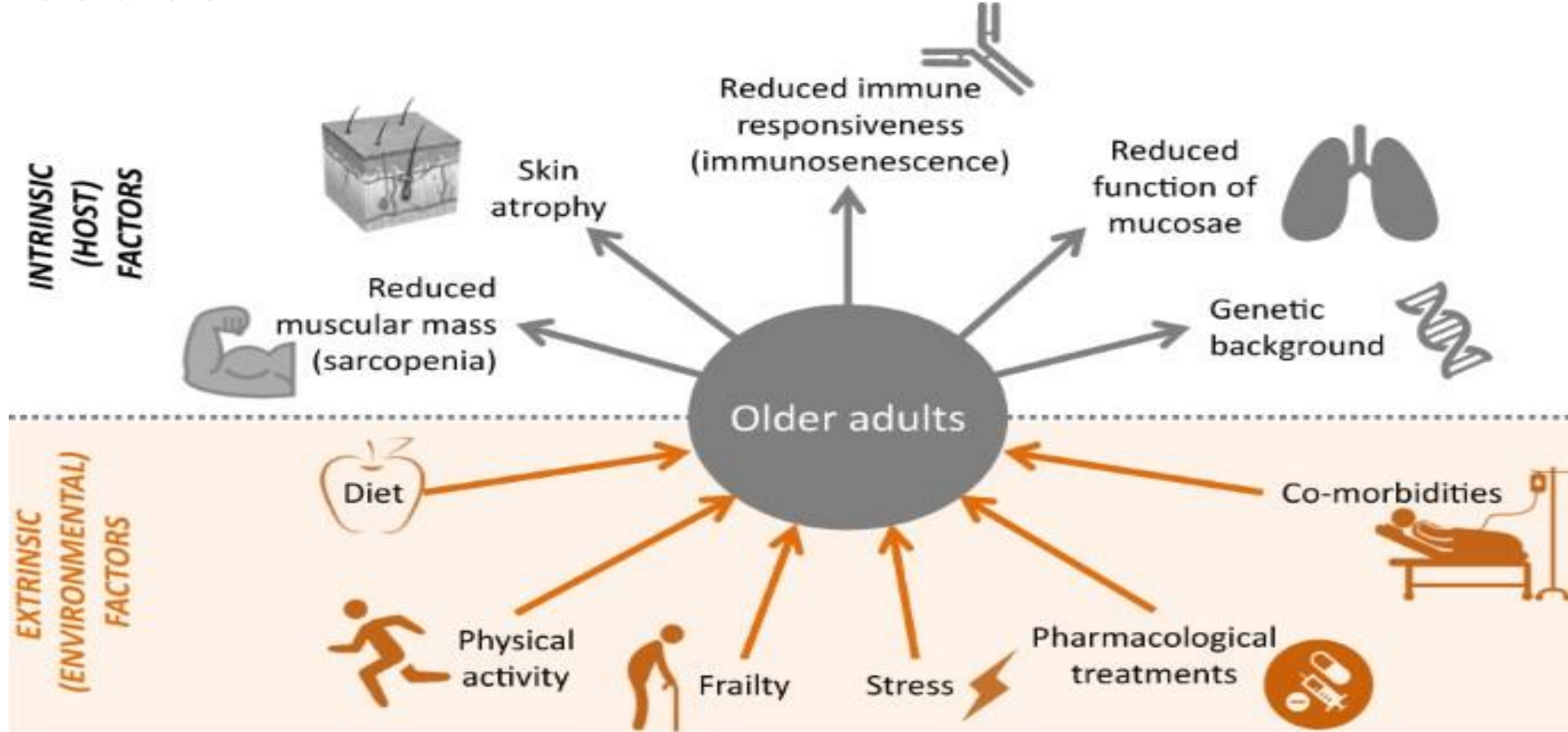
Bağıışıklık Yaşılanması (*immunosenescence*)

- Bu durum, yaşı bireyleri başta:
 - İnfluenza,
 - Pnömokok infeksiyonları,
 - RSV (Respiratuvar Sinsityal Virüs),
 - Herpes zoster (zona)
 - Covid-19

olmak üzere birçok infeksiyona karşı **daha savunmasız** hale getirir.

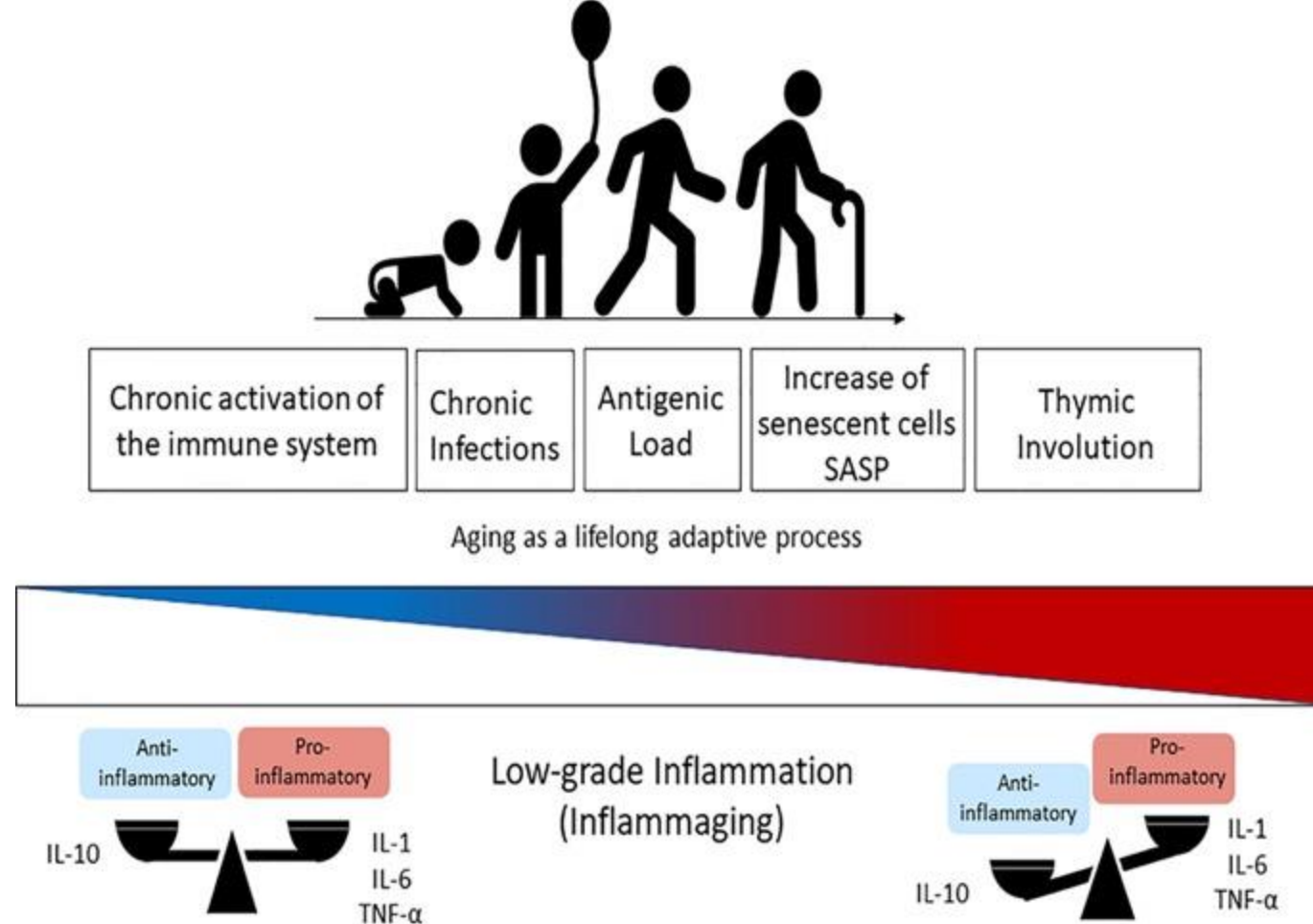
Del Giudice, G., Goronzy, J.J., Grubeck-Loebenstein, B. *et al.* Fighting against a protean enemy: immunosenescence, vaccines, and healthy aging. *npj Aging Mech Dis* 4, 1 (2018).

- İmmün yaşlanmayı etkileyen faktörler: Yaşlanma ile, bağışıklık tepkisi de dahil olmak üzere çeşitli organ ve sistemlerin işlevleri etkilenir. Dışsal ve içsel faktörler bu durumu etkiler ve bu da bulaşıcı hastalıklara karşı duyarlılığın artmasına ve aşırıya yanıtın da azalmasına neden olur.

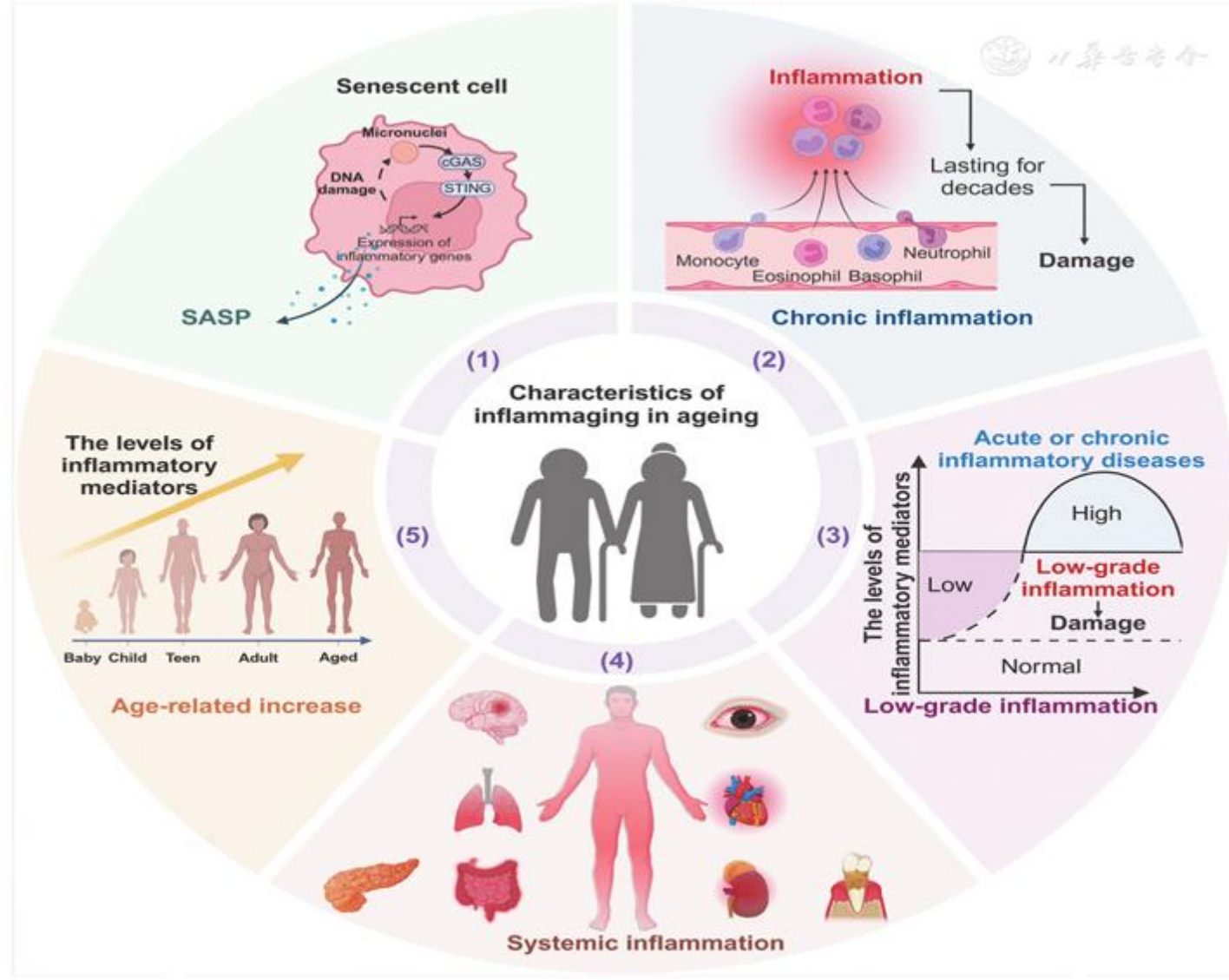
Inflamm-aging (İnflamatuvar Yaşlanma)

- Yaşlanma sürecinde gelişen **kronik, düşük düzeyli devam eden inflamasyon** durumudur.
- Sebepler başlıca süreçler:
 - Hücre ölümü ve yaşlanma oranındaki artış
 - Mitokondriyal disfonksiyon
 - NF-κB** (Nuclear Factor kappa-light-chain-enhancer of activated B cells) ve **inflammasom aktivasyonu** (enflamatuvar yanıt)
 - Bağırsak mikrobiyotasındaki bozulmalar**
 - Dolaşımdaki **proinflamatuvar sitokinlerin** artışı

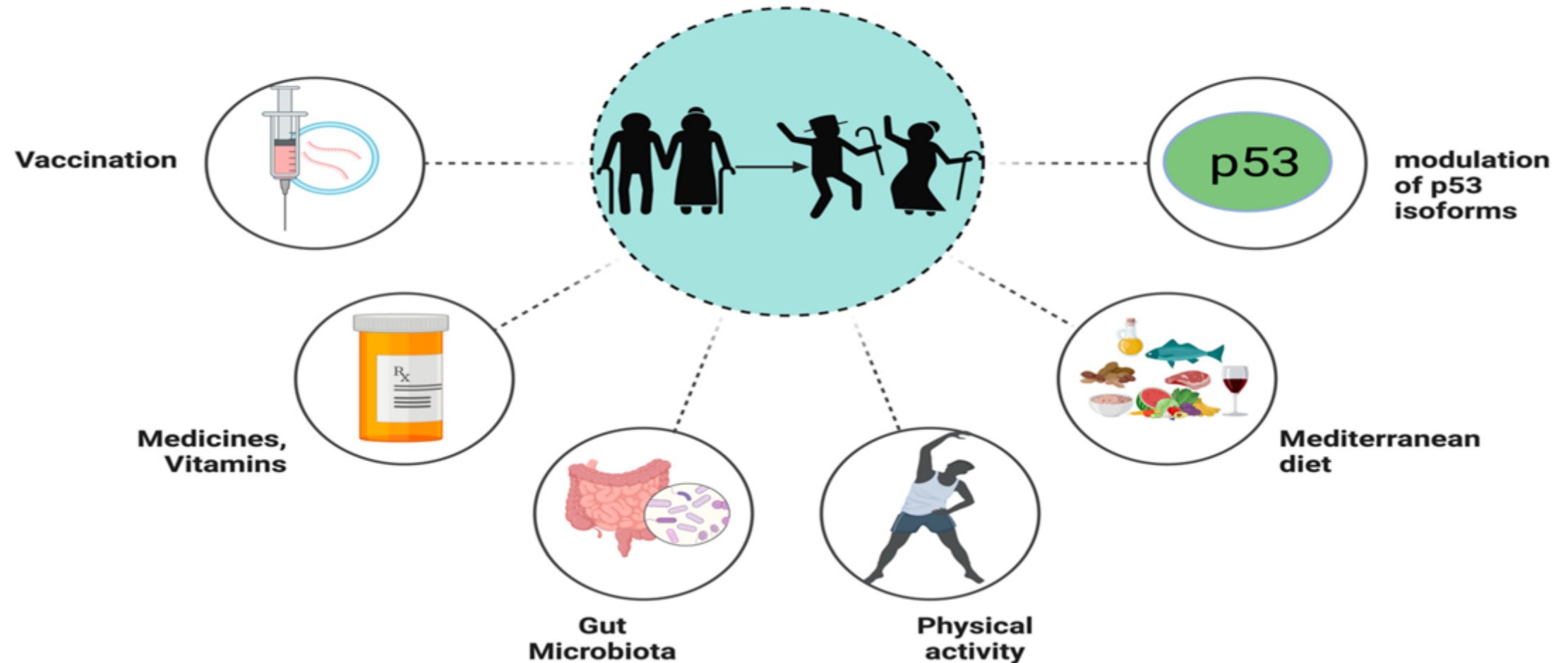
Yaşlılık ve İnfeksiyon Yükü:

- Bağışıklık Yaşlanması
- İnfeksiyon sıklığı
- “inflamm-aging”
- Sistemik ve nörolojik etkiler

Goyani, P., Christodoulou, R., & Vassiliou, E. (2024). Immunosenescence: Aging and Immune System Decline. *Vaccines*, 12(12), 1314.

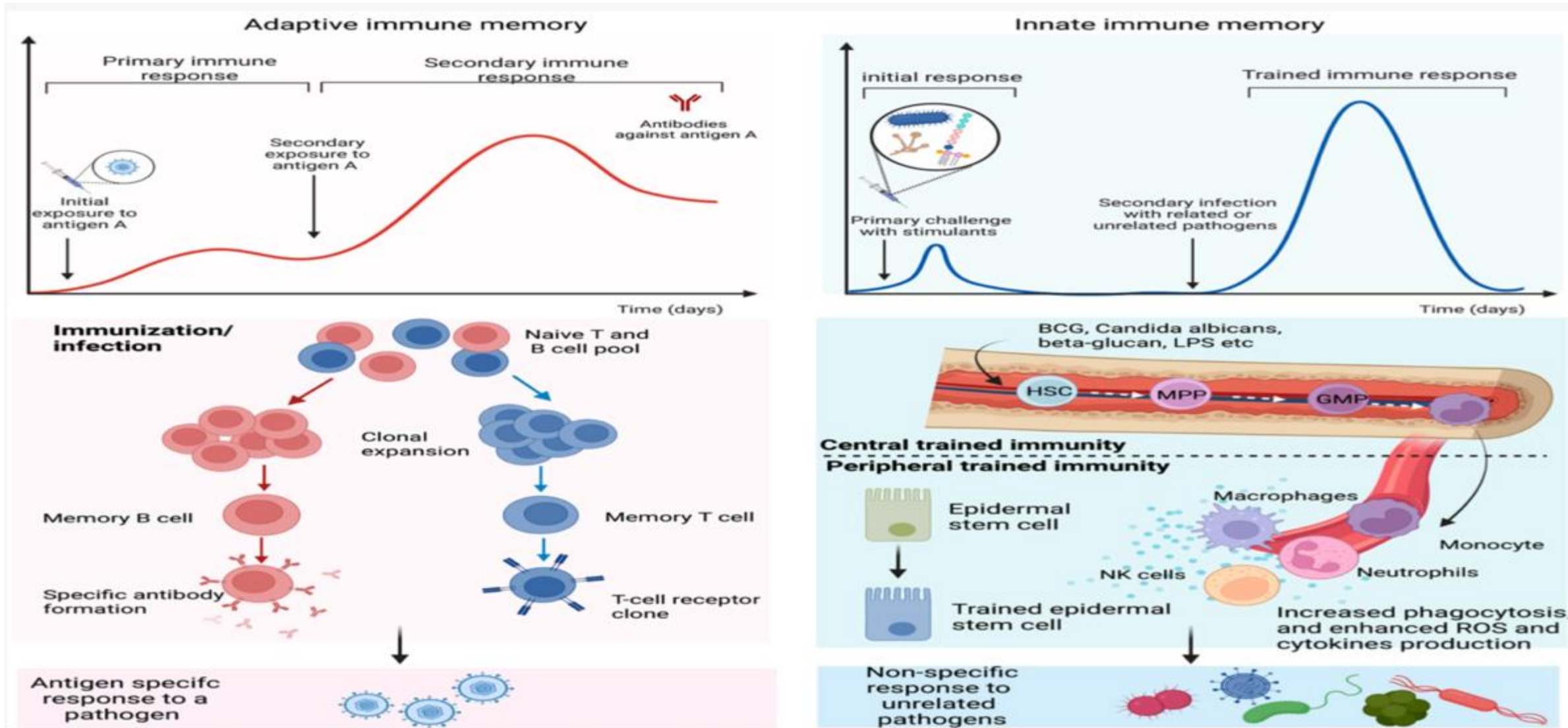
Approaches for Managing Age-Related Immune Decline

‘TRAINED IMMUNITY’ NE DEMEK?

- Bazı aşılar sadece hedefe karşı değil, **başka infeksiyonlara karşı da dolaylı koruma** sağlıyor.
- Örneğin: BCG aşısı sonrası Tüberküloz dışında solunum yolu infeksiyonlarında mortalite azalıyor
- Kızamık aşısının Kızamık dışı bazı infeksiyonlardan ölümleri azalttığı gözlenmiş.
- Bu etki ‘eğitilmiş bağışıklık’ (trained immunity) ile açıklanıyor.
- ‘Trained immunity’ doğuştan gelen bağışıklığın da ‘öğrenebileceğini’ ve önceki uyarılara bağlı olarak daha güçlü yanıt verebileceğini gösteriyor.

Joseph, J. Trained Immunity as a Prospective Tool against Emerging Respiratory Pathogens. *Vaccines* 2022, 10, 1932. <https://doi.org/10.3390/vaccines10111932>

Trained immunity

- Epigenetik ve metabolik yollarla immun sistemin 'öğrenebileceğini' göstererek, yaşlılıkta bağışıklık yanıtlarının zayıflamasına karşı yeni bir umut sunmaktadır.
- Bu yaklaşım, immünoşenescansın etkilerini hafifleterek **sağlıklı yaşlanma** sürecine katkıda bulunabilir.
- Aşıların 'trained immunity' üzerinden sağladığı heterolog faydalar, yaşlı bireylerde infeksiyon yükünü azaltarak daha uzun ve bağımsız bir yaşam için önemli bir araç olabilir.

Yaşam Boyu Aşılama (Life-course Vaccination)

- Aşıları sadece çocuklukta sınırlı görmek hata.
- Dahası, çocukluk çağı aşılama programlarının başarısı sayesinde bazı bulaşıcı hastalıkların çocuklarda yükü büyük ölçüde azalmış ve hastalık yükünün büyük kısmı yaşlı yaş gruplarına kaymıştır.
- Bağışıklama, zatürre, influenza ve zona gibi hastalıklara karşı bağışıklık yaşlanması nedeniyle daha savunmasız olan yaşlı yetişkinlerde çok önemli.
- Yaşlı yetişkinlerdeki bulaşıcı hastalıklar ayrıca mevcut eşlik eden hastalıkları kötüleştirebilir, işlevsellik kaybını hızlandırabilir, kırılganlığı artırabilir ve ölümü hızlandırabilir. (morbidite ve mortalite artışı)

İNFLUENZA:

- İnfluenza her yıl ciddi morbidite ve mortaliteye yol açıyor
 - Dünya genelinde her yıl 290.000-650.000 kişi gripten ölüyor ve bu ölümlerin %90'ı yaşlı nüfusta gerçekleşiyor.
- 65 yaş üstü → influenza ilişkili ölümlerin %70–85'i
- Kardiyovasküler olayları (MI, inme), hospitalizasyonları tetikliyor.

İnfluenza aşısı

- Hastalık yükünü azaltır → **morbidite ve mortaliteyi düşürür.**
- Kardiyovasküler olaylarda koruyucu etkiler → **influenza aşısı sadece gripten değil, kardiyak hastalıklardan ve serebrovasküler olaylardan da korur** (meta-analizler).
- Fonksiyonel bağımsızlığı korur
- Hastane yatışlarını azaltır.

Influenza vaccination in older people: a geriatrician's perspective

Nicola Veronese^{1,2} · Ligia Juliana Dominguez³ · Antonina Ganci¹ · Gerlando Speziale¹ · Pasquale Mansueto¹ · Salvatore Piro⁴ · Giorgio Basile⁵ · Mario Barbagallo¹

Received: 2 March 2025 / Accepted: 22 May 2025
© The Author(s) 2025

- **Yaşlılarda Yüksek Risk** – İnfluenza, ileri yaşta bağışıklık düşüklüğü ve çoklu kronik hastalıklar nedeniyle yüksek mortalite ve hastaneye yatış riskine yol açar.
- **Aşılama Oranları Yetersiz** – İtalya'da 65+ grupta aşılama oranı %58, Avrupa ortalaması %44, WHO hedefi olan %75'in altında.
- **Sağlık Çalışanlarının Rolü** – Sağlık çalışanlarının aşılanması nozokomiyal bulaşı ciddi oranda azaltır; aşı oranı %4'ten %67'ye çıkınca hastane kaynaklı influenza neredeyse sıfırlanmış.

Influenza vaccination in older people: a geriatrician's perspective

Nicola Veronese^{1,2} · Ligia Juliana Dominguez³ · Antonina Ganci¹ · Gerlando Speziale¹ · Pasquale Mansueto¹ · Salvatore Piro⁴ · Giorgio Basile⁵ · Mario Barbagallo¹

Received: 2 March 2025 / Accepted: 22 May 2025
© The Author(s) 2025

- **Kardiyovasküler ve Diğer Komplikasyonlar** – İnfluenza: miyokard infarktüsü, inme, düşme ve kırık riskini artırıyor.
- **Demans ve Aşılama** – İnfluenza aşısı demans riskini düşürebilir. Ne yazık ki bilişsel bozukluk, bakım veren yükü ve sosyal izolasyon gibi engeller aşıya erişimi azaltıyor.
- **Diyabet ve Aşılama** – Diyabetiklerde infeksiyon riski, komplikasyon ve mortalite yüksek; aşı hastaneye yatışları %50, mortaliteyi %17 azaltıyor.
- **Yaşam Boyu Aşılama** – İnfluenza aşısı, yaşlı bakımında önleyici sağlık hizmetinin temel unsuru olarak ele alınmalı.

Zona zoster:

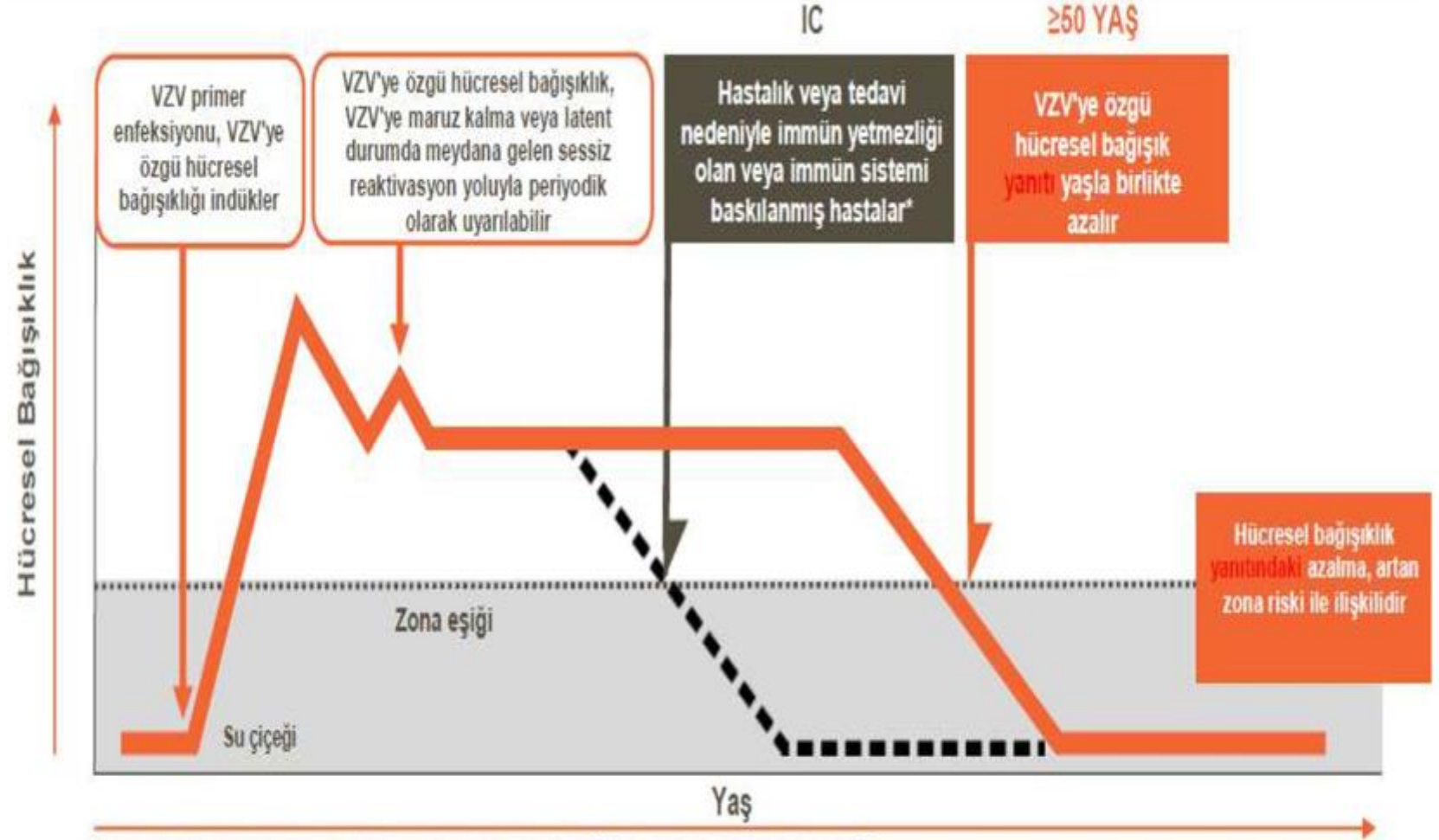
- Zona (HZ), aşı ile önlenabilir bir hastalıktır.

- **Yaşla artan risk:** 50 yaş sonrasında

- **Komplikasyon önleme:**

Postherpetik nevralji:
(aylarca/yıllarca süren)
özellikle yaşlılarda daha sık

ve daha zor tedavi edilir.

Hastalık durumunun kavramsal tasviri. Arvin'den uyarlanmıştır. Yaşlanma, Bağışıklık ve Varicella-Zoster Virüsü. 2005²

*Tıbbi durumlardan veya bağışıklık sistemini baskılayan ilaçlardan kaynaklanan bağışıklık yetmezliği de zona riskini artırabilir¹
IC, immunocompromised (bağışıklığı baskılanmış); VZV, varicella zoster virus; YOA, yaşında

Article

Demographical and Clinical Characteristics, Risk Factors, and Prognosis of Adult Patients with Herpes Zoster in Türkiye: A Retrospective, Multi-Center Study (VARICOMP-Adult Study)

Infect. Dis. Rep. **2025**, *17*, 68

Esin Senol ¹, Alpay Azap ², Selda Sayin Kutlu ³ , Murat Kutlu ³ , Ayse Erbay ⁴ , Pelin Kocyigit ⁵, Emine Colgecen ⁶, Ozlem Ozbagcivan ⁷, Nilser Ilter ⁸, Funda Yetkin ⁹, Serpil Sener ¹⁰, Birsen Mutlu ¹¹, Rebiay Kiran ¹², Nese Saltoglu ¹³, Burhan Engin ¹⁴ and Ener Cagri Dinleyici ^{15,*}

- Bu çalışmada yaklaşık 2000 hasta mevcut. Ortalama yaş 55.0 ± 17.9
- Vakalarda 50 yaş sonrası belirgin artış var
- PHN %9.1, ve hospitalizasyon oranı %18.1
- Daha uzun yaşam beklentileri HZ'nin küresel sağlık üzerindeki etkisini daha da artıracığını göstermektedir.
- Önümüzdeki dekatlarda HZ hasta sayısının önemli ölçüde artacağı öngörülmektedir.
- Yetişkinler için aşılama programlarının uygulanması, en savunmasız popülasyonlarda HZ hastalığının ve ilişkili sekellerinin görülme sıklığını etkili bir şekilde azaltabilir.

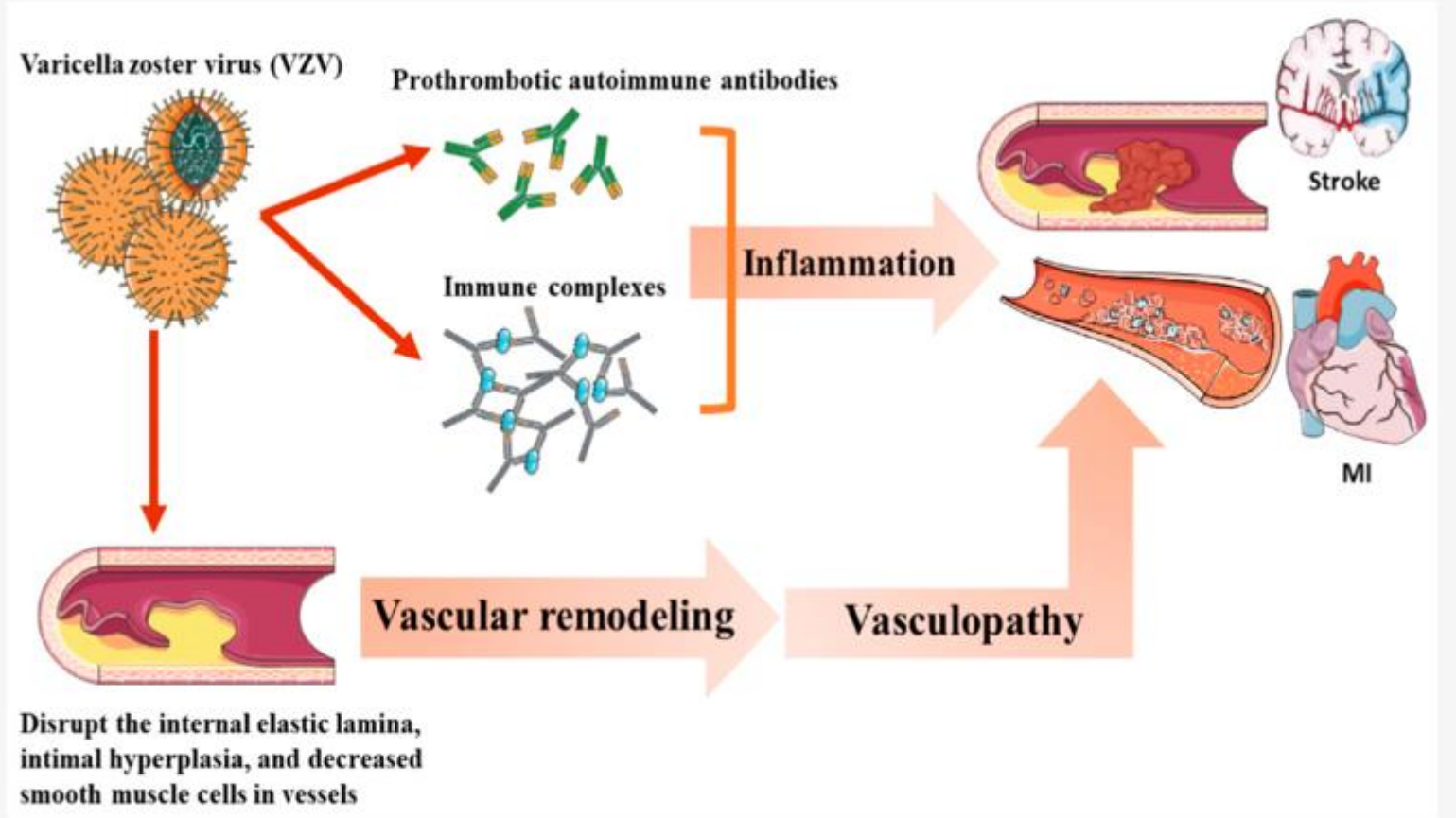
Herpes zoster (Zona) aşısı:

- **Bağışıklık sistemini destekleme:** Aşı, varisella-zoster virüsüne karşı hücresel bağışıklığı yeniden güçlendirir.
- **Sağlıklı yaşlanma hedefi:** Ağrı, iş gücü kaybı, depresyon ve yaşam kalitesinde bozulma gibi sonuçları önleyerek yaşlılıkta bağımsız yaşamı korur.
- 50 yaş üzerinde, zona aşısı olmak **sağlıklı yaşlanma stratejilerinin** önemli bir parçasıdır. Hastalıktan korunmanın yanı sıra, yaşam kalitesini koruma ve otonomiye sürdürmede de katkısı vardır.

RZV AŞILAMASI:

- Aşılanmanın inme ve kardiyovasküler olaylar üzerindeki yararlı etkileri, vasküler inflamasyonun azalma mekanizması ile açıklanabilir
- VZV serebral arterleri infekte edebildiğinden, bu virüse karşı aşılama bu enfeksiyonu önleyebilir veya sınırlayabilir.
- VZV'nin koroner arterler üzerindeki etkisi, doğrudan enfeksiyondan ziyade sistemik inflamasyon yoluyla dolaylı yoldan olma olasılığı daha yüksektir.

Figure 4. The potential mechanism of varicella zoster virus (VZV)-associated vascular events.

Rekombinant zona aşısı (RZV)

Herpes Zoster Vaccination: Insights into Efficacy, Safety, and Guidelines

by Michał Oleszko * , Paweł Zapolnik and Hanna Czajka

College of Medical Sciences, University of Rzeszów, 35-315 Rzeszów, Poland

* Author to whom correspondence should be addressed.

Vaccines **2025**, *13*(5), 477; <https://doi.org/10.3390/vaccines13050477>

Table 2. Effectiveness of RZV in people aged ≥50.

Publication	Study Type	Sample Size	Results
Sun et al. [54]	Retrospective cohort study	78,356 patients Vaccinated: 11,864 Unvaccinated: 66,492	IR per 100,000 PY: Vaccinated: 325.6 Unvaccinated: 1063.3 VE: 76.1%
Sun et al. [53]	Retrospective cohort study	4,769,818 patients Vaccinated: 173,745 Unvaccinated: 4,596,074	IR per 100,000 PY: Vaccinated: 258.8 Unvaccinated: 893.1 VE: 85.5 %
Zeevaert et al. [53]	Systematic review and meta-analysis	-	VE: 94%
McGirr et al. [56]	Meta-analysis	-	VE: 92% (RZV vs. ZVL; people aged ≥60)
Tricco et al. [57]	Meta-analysis	-	Vaccine efficacy: 94% (RZV vs. placebo) 85% (RZV vs. ZVL)

Abbreviations: IR—incidence rate; PY—person-years; RZV—recombinant zoster vaccine; VE—vaccine effectiveness; ZVL—zoster vaccine live.

- Meta-analizlerde 50+ yaşta zona (HZ) önleme etkinliği %94 civarında.
- RZV'nin demans riskini azaltabileceğine dair veriler mevcut (özellikle kadınlarda belirgin).
- Şiddetli komplikasyonlar ve postherpetik nevraljiyi (PHN) önlemede güçlü etki.

MAJOR ARTICLE

Adjuvanted recombinant zoster vaccine is effective against herpes zoster ophthalmicus, and is associated with lower risk of acute myocardial infarction and stroke in adults aged ≥ 50 years

- RZV, 50 yaş ve üzeri yetişkinlerde HZO'ya karşı güçlü koruma sağlar (%72.9).
- Ayrıca MI ve inme riskini anlamlı ölçüde azaltır. (Sırasıyla risk azalması: ~%28 ve ~%42)
- **Sağlıklı yaşlanma** için RZV yalnızca infeksiyon önleyici değil, aynı zamanda **kardiyovasküler ve serebrovasküler olayların azaltılmasına katkı sağlayabilecek** bir aşıdır.

Recombinant zoster vaccine and the risk of dementia

Emily Tang^a, Isabel Ray^a, Benjamin F. Arnold^{a b}, Nisha R. Acharya^{a b c}

- 4,502,678 individuals
- Geniş bir veri tabanından yapılan bu çalışma, RZV'nin daha düşük demans riskiyle ilişkili olduğunu ve en yüksek korumanın tam aşılanmış bireylerde olduğunu ortaya koymuştur.

Rekombinant Zoster Aşılması:

- 50 yaş üstü bireylerde zona ve komplikasyonlarını önlemede RZV koruma sağlıyor. Bağışıklığı baskılanmış kişilerde de güvenle kullanılabilir ve birçok ülkede ulusal aşı takvimlerine girmiş durumda.
- **Stanford Üniversitesi (2025)** incelemesi, Galler'de 280 bin yaşlı bireyde zona aşısının demans riskini %20 oranında düşürdüğünü gösterdi
- RZV ile aşılama ve demanstan korunma arasında korelasyon var ve bu konunun halen araştırılıyor.
- Yükselen görüş, **virüs reaktivasyonunun (örneğin varicella-zoster virüsü) nöroinflamasyona yol açarak demans gelişiminde rol oynayabileceği** ve bu nedenle aşılamanın ekstra koruyucu fayda sağlayabileceğidir

Respiratuvar Sinsityal Virüs(RSV):

RSV infeksiyonlarının en yüksek yükü, 5 yaşı altında ve 60 yaşı üzerinde

Yaşlı bireylerde ve eşlik eden hastalıkları olan kişilerde RSV infeksiyonuna ilişkin veriler, pediatrik kanıtların sağlamlığından onlarca yıl geride kalsa da, son zamanlarda katlanarak artmıştır.

RSV:

- Yetişkinlerde tıbbi müdahale gerektiren akut solunum yolu hastalıklarının %12'si ile ilişkili
- Solunum yolları virüsleri arasında hastaneye yatışa sebep olan en sık 3. virüs
- 65 yaş üstünde: ABD'de RSV nedeniyle yılda 160000 hastaneye yatış, 10000 ölüm var
- Hastaneye yatış 65 yaş üstünde 136-255/100000
- Hastaneye yatan olguların %10-31'inde yoğun bakım, %3-17'sinde mekanik ventilasyon ihtiyacı var.

RSV: RSV vaccines: an elixir for healthy ageing?

Harish Nair [✉](#) · Thomas Williams

[Affiliations & Notes](#) ✓

[Article Info](#) ✓

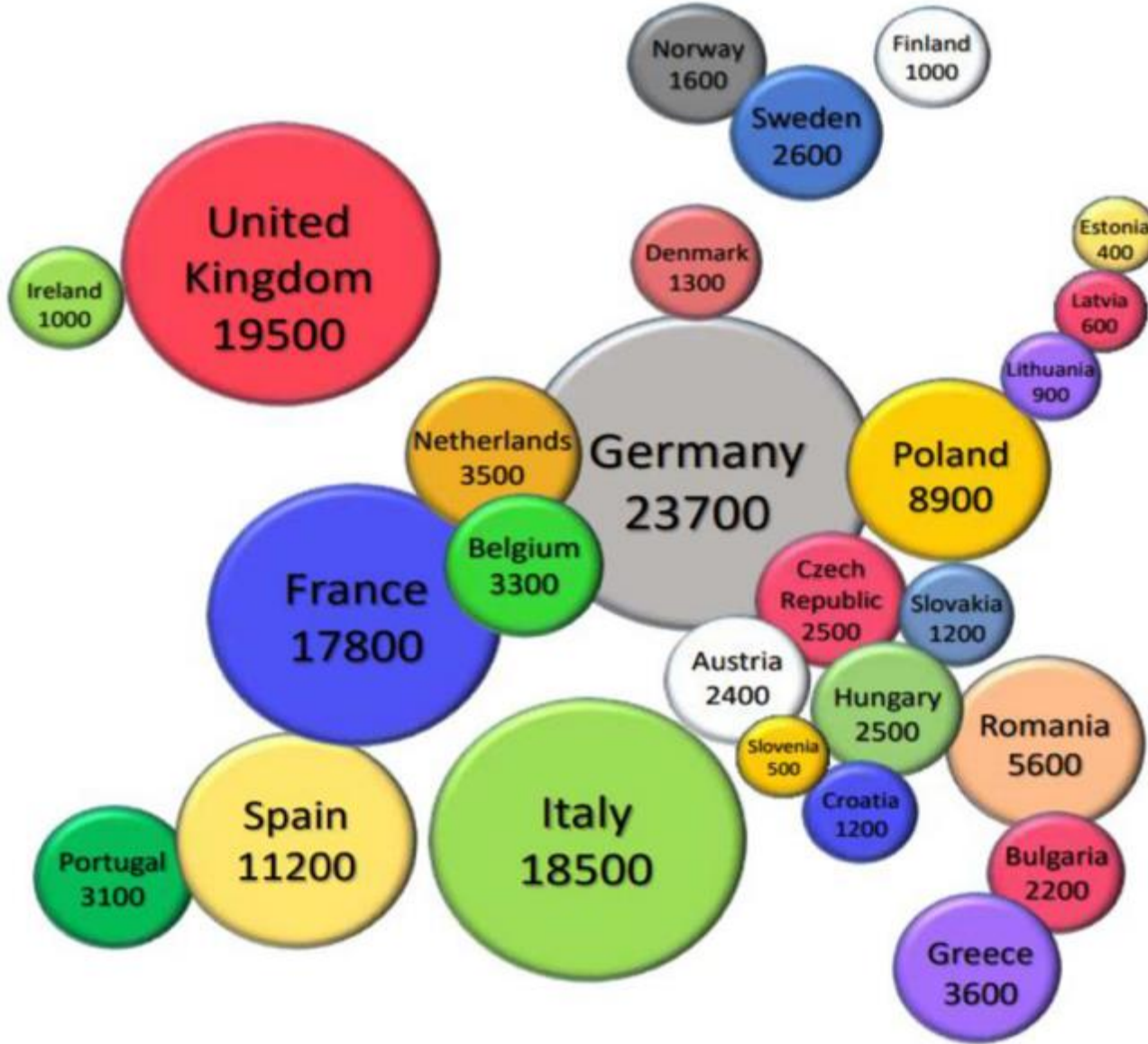
[Linked Articles \(1\)](#) ✓

- RSV, özellikle yaşı yetişkinlerde ve kronik rahatsızlığı olan veya bağışıklık sistemi zayıflamış hastalarda solunum yolu hastalıklarının önemli bir nedeni olabilir.
- Tedavi: yalnızca destekleyici
- Aşılama, ciddi RSV sonuçlarını önlemek ve sağlık bakım maliyetlerini azaltmak için en uygun strateji.

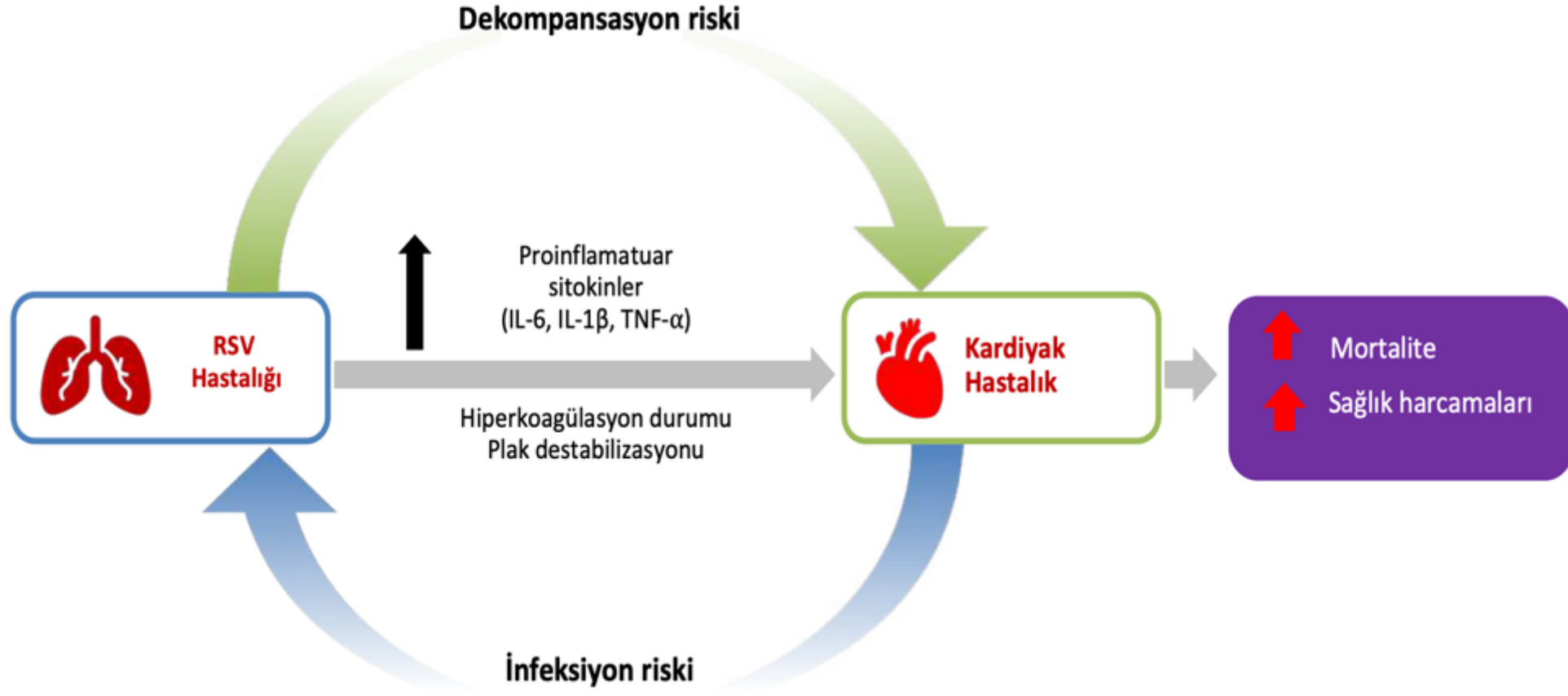

Estimation of the number of respiratory syncytial virus-associated hospitalizations in adults in the European Union. J Infect Dis. 2023;228(11):1539–48.

- Avrupa Birliđi ülkelerinde (Birleşik Krallık dahil) ve Norveç'te > 65 yaş üstü hastalarda tahmini yıllık RSV ilişkili hastane yatışlarının coğrafi dağılımı

- Çocukluk çağında, RSV ile ilişkili hastalıkların mekanizmalarının savunma sisteminin olgunlaşmamışlığıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.
- Benzer şekilde, yaşlılarda immünoşenesans, enfeksiyona duyarlılığı artırmada ve enfeksiyon olayının şiddetli sonuçlarına yol açma riskini artırmada önemli bir rol oynamaktadır.
- Yaşlanan nüfus, immünoşenesans ve buna bağlı olarak artan eşlik eden hastalık yükü gibi faktörlerin bir sonucu olarak, yaşlı popülasyonların arttığı ülkelerin RSV salgınları geliştirme riski altında olduğu tahmin edilmektedir.

RSV enfeksiyonu olan kişilerde enfeksiyondan sonra **kardiyovasküler komplikasyon riskinde artış** olabilir

RSV (Rinosinsityal Virüs):

- Altta yatan hastalığı olan kişilerde RSV, semptomları şiddetlendirerek pnömoni gibi ciddi komplikasyonlara ve potansiyel olarak akciğer ve kalpte uzun vadeli hasara yol açabilir.
- Kronik hastalıkların kötüleşmesini önlemek ve daha **sağlıklı bir yaşam tarzını desteklemek için RSV enfeksiyonunda da ‘aşılama’ hayati önem taşır.**

RSV AŞILAMASI:

Son zamanlarda, RSV'ye karşı üç yeni aşı:

Protein bazlı aşılar RSVPref3 ve RSVPref
mRNA bazlı aşı mRNA-1345

- Bu aşılar, yaşlı nüfusun ciddi solunum yolu infeksiyonlarından korunmasında önemli bir adım
- Etkili ve güvenli
- 75 yaş ve üzeri tüm yetişkinler ve şiddetli RSV hastalığı riski artmış olan 60-74 yaş aralığındaki yetişkinler tek doz RSV aşısı almalıdır.(ACIP)

RSV AŞILAMASI:

	RSVPreF3 (Arexvy, GSK)	RSVPreF (Abrysvo, Pfizer)
Teknoloji	Rekombinant, AS01E ile adjuvanlanmış	Rekombinant (bivalent, prefüzyon F proteini)
Antijen	120 µg rekombinant prefüzyon F glikoproteini	RSV alt grubu A'nın 60 µg prefüzyon F antijeni + RSV alt grubu B'nin 60 µg'ı
Endikasyonlar - EMA	≥60 yaş: Genel kullanım 50-59 yaş: Sadece şiddetli RSV hastalığı riski artmış yetişkinlerde	≥60 yaş: Genel kullanım Ayrıca hamile kadınların bebeklerine pasif koruma sağlamak için de onaylanmıştır (doğum → 6 ay)
Endikasyonlar CDC / ACIP (2025)	Rutin: ≥75 yaş 60–74 yaş: Yalnızca şiddetli RSV hastalığı riski artmışsa	Rutin: ≥75 yaş 60–74 yaş: Yalnızca şiddetli RSV hastalığı riski artmışsa Ayrıca bebekleri korumak için gebelikte de onaylanmıştır

AŞI	50-64 yaş	65 yaş üstü	
İNFLUENZA AŞISI(İNAKTİF)	YILDA 1 DOZ	YILDA 1 DOZ	
RSV		60 YAŞ ÜSTÜ ÖZEL DURUMLARDA	75 YAŞ ÜSTÜ
Tdap ya da Td	1 DOZ Tdap , sonra 10 YILDA BİR Tdap ya da Td		
Zoster Rekombinant Aşı (RZV)	2 DOZ	2 DOZ	
PNÖMOKOK AŞILAMASI	AŞILAMA ÖNERİLİR(ÖNCE DEN OLDUĞU AŞI ŞEMASINA GÖRE PLANLANIR)		
HEPATİT A VE B AŞILAMASI	ENDİKASYONA GÖRE PLANLANIR		
MENİNGOKOK A, C, W, Y	ENDİKASYONA GÖRE PLANLANIR		
MENİNGOKOK B	ENDİKASYONA GÖRE PLANLANIR		
HEMOFİLUS İNFLUENZA TİP B	ENDİKASYONA GÖRE PLANLANIR		

Yaşam Boyu Aşılama

- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bebeklikten yaşlılığa kadar yaşam boyu aşılamanın önemini vurguluyor. DSÖ'nün Bağışıklama Ajandası/planı 2030 (IA2030) bebeklikten yaşlılığa kadar yaşam boyu aşılamaı teşvik ediyor.
- Dünya Sağlık Örgütü'nün ardından, çeşitli sağlık otoriteleri yaşlı yetişkinlerin mümkün olduğunca uzun süre sağlıklı, aktif ve bağımsız kalmasını teşvik eden sağlıklı yaşlanma programları başlatmıştır.

Türkiye'de Sağlıklı Yaşlanma ve Aşılama:

- 2021–2026 Eylem Planı:
Yaşlı bireylerde **koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, immünizasyonun yaygınlaştırılması** hedeflenmektedir.
- Aile hekimleri ve hemşireler, yaşlı bireyleri yılda en az bir kez taramadan geçirmelidir.
- Bu taramalar, **aşılamayı da içermelidir.**

Ulusal Kılavuzlar

Yaşlı sağığında öncelik:

- **Koruyucu hekimlik uygulamaları**
- **İmmünizasyon (aşılama)**
- **Komplikasyonların erken önlenmesi**
 - Bu bağlamda;
 - İnfeksiyonlardan korunma,
 - Yaşam kalitesinin artırılması,
- **Sağık sisteminin yükünün azaltılması hedeflenmektedir.**

T.C. Sağık Bakanlığı – Türkiye Sağıklı Yaşlanma Eylem Planı ve Uygulama Programı (2021–2026)

The desire of autonomy: A lever for vaccination of the elderly? Results of a qualitative study

Alexandra Addario , Mathilde Pardo, Gaëtan Gavazzi , Bienvenu Bongue, Thomas Célarier, Solène

Article: 2390227 | Received 17 Apr 2024, Accepted 06 Aug 2024, Published online: 19 Aug 2024

 Cite this article <https://doi.org/10.1080/21645515.2024.2390227>

 Check for updates

- Aşı olma kararında;
- 1. Otonomi arzusu güçlü bir motivasyondur**
Bağımsız / başkalarına muhtaç olmadan yaşama
evde bakım/hastaneye bağımlılık yerine aktif hayatı sürdürme
- 2. Aşı olmak bir “aktif yaşlanma” stratejisi**
 - Sadece “korunma” değil, **topluma katılım ve aktif bir birey olma aracı**
 - Özellikle influenza, pnömoni aşıları, sosyal ve fiziksel aktivitelere devam etmenin bir aracı

The desire of autonomy: A lever for vaccination of the elderly? Results of a qualitative study

Alexandra Addario , Mathilde Pardo, Gaëtan Gavazzi , Bienvenu Bongue, Thomas Célarier, Solène Dorier, ...show all

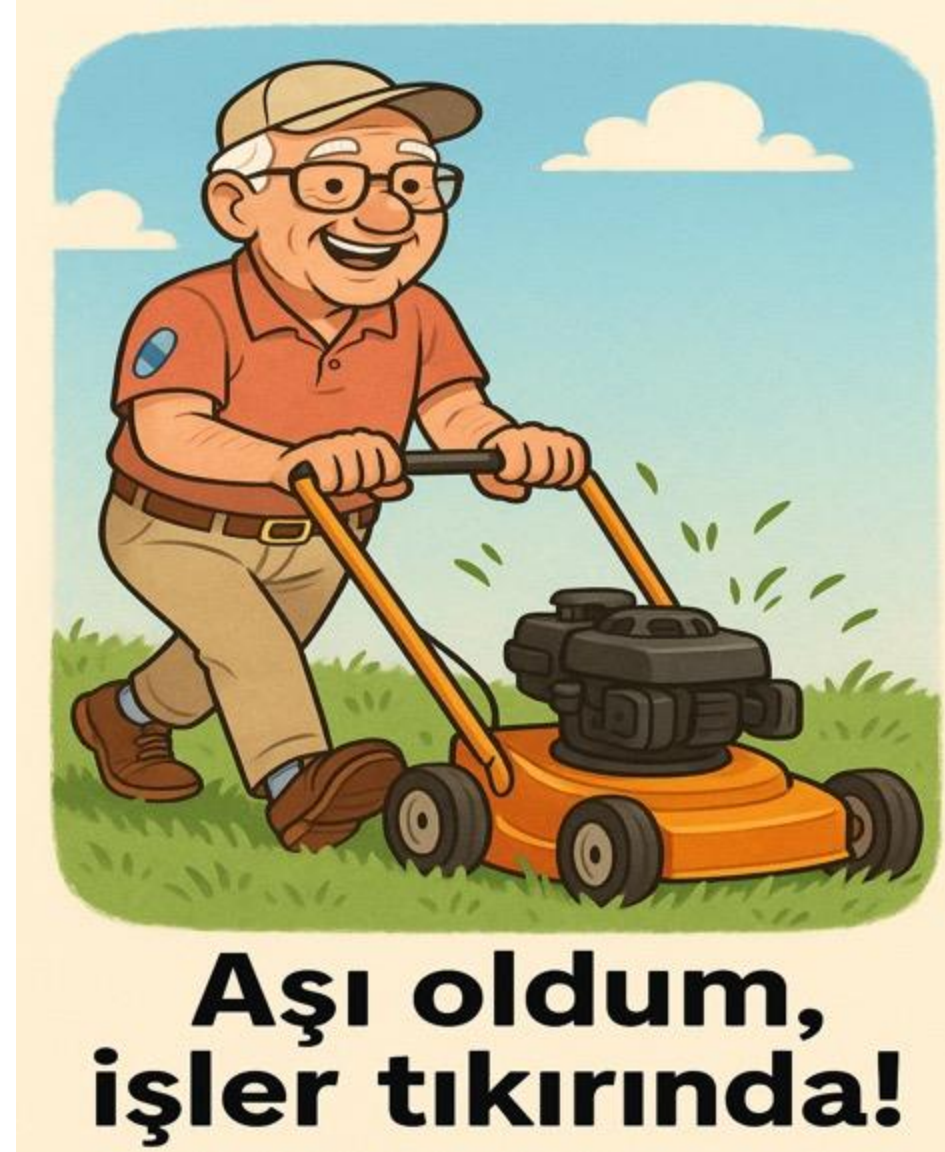
Article: 2390227 | Received 17 Apr 2024, Accepted 06 Aug 2024, Published online: 19 Aug 2024

 Cite this article

 <https://doi.org/10.1080/21645515.2024.2390227>

 Check for updates

- **3. Aşıya karşı tereddüt otonomiye zarar veriyor**
- Bilgi eksikliği veya medyada yer alan olumsuz haberler nedeniyle kararsızlık yaşamak, ileri yaşı bireylerin **sağlıklarını kaybederek bağımsızlıklarını yitirme riskiyle çelişir.**
- Yani otonomi arzusu, tereddütleri dengeleyici bir faktördür.
- **4. Kültürel değerler ve kişisel sağlık deneyimleri**
- Geçmişteki hastalık deneyimleri (örneğin hastaneye yatış, yoğun bakım, başkalarına bağımlı olma) aşıya daha olumlu yaklaşımlarına neden olur
- Yaşlılığa bağlı “güçsüzleşme” korkusu, aşı olma isteğini artırır.

The desire of autonomy: A lever for vaccination of the elderly? Results of a qualitative study

Alexandra Addario , Mathilde Pardo, Gaëtan Gavazzi , Bienvenu Bongue, Thomas Célarier, Solène Dorier, ...show all

Article: 2390227 | Received 17 Apr 2024, Accepted 06 Aug 2024, Published online: 19 Aug 2024

 Cite this article <https://doi.org/10.1080/21645515.2024.2390227>

 Check for updates

- **Sonuç Olarak:**
- Otonomi, yaşlı bireyler için temel bir psikososyal ihtiyaçtır.
- Aşılar, yaşlı bireylerin “yaşam kalitesini sürdürme” araçları olarak görülmelidir.
- Aşı iletişimi ve sağlık politikaları, yaşlıların **bağımsız yaşama arzularını merkeze alan** bir yaklaşımla yeniden tasarlanabilir.

"Immunization for All is Humanly Possible"

- DSÖ'nün 2025 Dünya Aşılama Haftası sloganı
- Aşılama önündeki engeller ne kadar büyük görünse de, bunlar insani çabalarla aşılabılır ve herkesin aşıya erişimi sağlanabilir.
- Aşılama, ileri yaş sağlık planının önemli bir parçasıdır
- Aşı kullanımı, yaşlı yetişkinlerde hedef hastalığa, bireysel demografik özelliklere ve ülkeye göre değişiklik gösterir; ancak, kapsamı artırmak ve sağlığı iyileştirmek için dünya çapında ele alınması gereken ortak engeller vardır.
- Tüm yaşlı yetişkinler için sağlıklı bir yaşam sağlamak amacıyla bu engelleri aşmak öncelikli olmalıdır.

Sonuç ve Öneriler

- Entegre ve kişiselleştirilmiş aşılama stratejileri geliştirilmeli
- Araştırma öncelikleri verilmeli
- Sağlıklı yaşam araç kutusunda aşının yeri büyük
- **Sonuç mesajı** – Yetişkin aşılarında 'altın çağ' mümkün
- Sağlıklı yaşlanma stratejilerinin merkezinde **'bağışıklama'** yer almalıdır.

VSE IMA
SVOJO URO,
VSAKO VESELJE
IMA SVOJ ČAS POD
NEBOM.

Prd 3,1

EVERYTHING ON
EARTH HAS ITS OWN
TIME AND ITS OWN
SEASON.

Ec 3,1

TEŞEKKÜR EDERİM,